

Verwijderen van de neus- en keelamandel (voor kinderen vanaf 30 kilo)

Uw KNO-arts heeft de klachten van uw kind beoordeeld en voorgesteld om deze te behandelen met een operatie. Hier leest u hoe de operatie verloopt.

Wat zijn amandelen en wat is hun functie?

Amandelen zijn knobbels die achter in de keel en in de neus zitten. We onderscheiden de neusamandel (adenoïd), de keelamandelen (tonsillen) en de tongamandelen. Onder normale omstandigheden vangen de amandelen binnendringende ziekteverwekkers zoveel mogelijk op en maken ze onschadelijk. Hierdoor wordt de weerstand vergroot. Soms echter zijn de amandelen niet in staat om ziektekiemen te vernietigen en raken hierdoor zelf ontstoken.

Wanneer uw huisarts en de KNO-arts van mening zijn dat het beter is de amandelen bij uw kind te verwijderen, zal in overleg met u besloten worden tot een ingreep. Een van de volgende operaties vindt dan plaats:

- Adenotomie: verwijderen van de neusamandel.
- Tonsillectomie: verwijderen van de keelamandelen.
- Adenotonsillectomie: verwijderen van de neus- en keelamandelen.

Wat voor klachten kunnen de keelamandelen geven?

Wanneer de amandelen ontstoken zijn geraakt, treedt in het algemeen een forse zwelling van de betrokken amandel op. Wanneer dit de keelamandelen betreft, dan bestaan de klachten in het algemeen uit herhaalde perioden van keelpijn met slikklachten en temperatuurverhoging. De keelamandelen kunnen ook voortdurend in een meer of minder ontstoken toestand verkeren, in zo'n geval treden klachten van moeheid, hangerigheid, verminderde eetlust en slechte adem meer op de voorgrond. Vaak is er dan sprake van een ontsteking van keel- en neusamandel tegelijk. In de hals zijn dan vaak verdikte lymfeklieren te voelen.

Zeer grote keelamandelen kunnen zelfs de ademhaling enigszins belemmeren, hetgeen nachtelijke onrust met onregelmatig snurken tot gevolg kan hebben. De duur, ernst en frequentie van de klachten bepalen of het nodig is de amandel te verwijderen, zeker indien het onvoldoende lukt de klachten met medicijnen blijvend te bestrijden. Een absolute leeftijdsgrens is er voor deze ingreep niet, doch in het algemeen geldt dat uw arts terughoudender zal zijn naarmate het kind jonger is.

De voorbereiding

Het is het beste uw kind te vertellen wat er gaat gebeuren. Het is van belang dat uw kind wordt voorbereid op zowel de vreemde ziekenhuisomgeving als de behandeling. Ook kunt u

van tevoren met uw kind een bezoek brengen aan de kinder- en jeugdafdeling. U bent welkom op de woensdagmiddag voorafgaand aan de opnamedatum van 14.00 tot 16.00 uur. Wilt u er voor zorgen dat u eventuele sieraden en nagellak bij uw kind verwijderd?

Wat kunt u aan uw kind vertellen?

“Amandelen zijn knobbels die achter in de keel en/of neus zitten.”

“Die amandelen bij jou zijn een beetje ziek en werken bij jou niet goed, daarom zal de dokter ze eruit halen om je beter te maken.”

“Wij gaan naar het ziekenhuis en daar zijn allemaal lieve dokters, broeders en zusters.”

“Voordat we naar het ziekenhuis gaan mag je niet meer eten en drinken.”

“Je wordt naar een kamer gebracht waar iedereen met schorten voor loopt, misschien ook wel met mutsen en een doekje voor de mond. Daar zijn ook grote lampen en apparaten.”

“Je wordt in slaap gebracht met een prikje in je hand. Voor het prikje krijg je een verdovingszalf (toverzalf) op je hand waardoor je niets van het prikje merkt.”

“Als je wakker wordt lig je in een bed. Misschien zit er wel wat bloed in je mond of aan je pyjamajasje, maar dat geeft niets. Je voelt je soms misselijk en je keel doet pijn, maar de pijn is na een paar dagen alweer helemaal over.

“De pijn gaat het snelst over als je goed drinkt, ook al doet het in het begin een beetje zeer. Misschien krijg je wel een ijsje, dat doet ook pijn bij het doorslikken, maar dat is erg goed voor je keel.”

“Je mag best huilen als je pijn hebt, dat vinden de dokters, broeders en zusters helemaal niet kinderachtig.”

De voorbereiding op de dag van opname

Nuchterbeleid voor kinderen (jonger dan 17)

- Tot 5 uur voor de operatie: vast voedsel, melkproducten, sondevoeding
- Tot 3 uur voor de operatie: baby (oplos) melk, geen papfles
- Tot 2 uur voor de operatie: borstvoeding
- Tot aan de operatie: tot het moment van vertrek naar de OK mag het kind elk uur 10 ml/kg met een maximum van 100 ml helder vloeibare dranken gebruiken. Al of niet met toegevoegde suikers

Heldere dranken zijn vloeistoffen waar u doorheen kunt kijken zoals water, appelsap, druivensap, limonade, thee met/zonder suiker. Geen koolzuurhoudende frisdranken.

De opname in het ziekenhuis

U wordt met uw kind op de aangegeven datum en tijd op de kinder- en jeugdafdeling (1B) van het ziekenhuis verwacht. Nadat u zich heeft gemeld wordt u opgeroepen en een verpleegkundige zal u de verdere dag begeleiden.

Voor de ingreep

Uw kind wordt eerst getemperatuurde (oorthermometer) en voorbereid door middel van een fotoboekje. Dan krijgt het kind 1 of 2 paracetamol zetabletten ter voorbereiding op de operatie, deze mag u uw kind zelf geven. Uw kind krijgt ook een armbandje met de naam erop. Hierna mag u uw kind uitkleden en mag het zijn/haar eigen meegebrachte pyjama aantrekken (alleen op maandag, andere dagen krijgt u een pyjama van ons).

Het is voor één van de ouders mogelijk om bij de narcose aanwezig te zijn. De regels hiervoor worden u op de afdeling uitgelegd. Eén van de ouders mag, zodra dit mogelijk is, weer bij het kind als het op de uitslaapkamer is. Daarna worden jullie weer opgehaald en gaan jullie weer terug naar de kinder- en jeugdafdeling.

Na de ingreep

Als uw kind terug is op de kinder- en jeugdafdeling is het vaak onrustig en huilerig. Dit is nog een nawerking van de narcose en duurt maar kort. Uw kind moet, nadat het wakker is geworden, drinken, dit hoeven alleen maar slokjes te zijn. Het slikken is pijnlijk, misschien wilt uw kind niet drinken, maar het is belangrijk dat het wel gebeurt in verband met eventuele nabloedingen. Geef vervolgens regelmatig nog wat slokjes te drinken. Indien alles goed is kunt u met uw kind meestal tussen 12.00 en 13.00 uur weer naar huis.

Is er kans op complicaties?

Bij iedere operatie, ook bij het verwijderen van amandelen, is er sprake van enig risico. In dit geval wordt het risico voornamelijk gevormd door de mogelijkheid van nabloeding. Dit verklaart waarom een normale bloedstolling bij deze ingreep zo belangrijk is. Er mogen dus van tevoren en ook de eerste dagen na de operatie géén medicijnen worden ingenomen, die de stolling nadelig beïnvloeden. Met name dus géén pijnstillers die acetylsalicylzuur bevatten (Aspirine, Acetosal, etc.). Bij kinderen kan, met name als de neus- en keelamandelen erg groot waren, na de operatie een zogenaamd open neusspraak bestaan. Soms is de stem wat hoger geworden. In nagenoeg alle gevallen is deze veranderde stem tijdelijk; in een enkel geval is gedurende korte tijd logopedische hulp nodig.

Thuis

Als u thuis bent, zal het kind zich nog wel ziek voelen, het eten en drinken doet zeer en bij het spreken lijkt het alsof uw kind een volle mond heeft. Dit is allemaal tijdelijk van aard. Meestal duurt het 7 tot 10 dagen voordat uw kind zich weer helemaal de oude voelt. Het is belangrijk dat uw kind de eerste dagen nog pijnstilling krijgt. U krijgt hier als u naar huis gaat een voorschrift van mee.

Geef uw kind eerst alleen maar koud drinken. Af en toe een ijsje is goed, want daardoor trekken de bloedvaten in de keel sneller dicht. Al gauw kunt u het dieet uitbreiden met zachte voeding zoals yoghurt, vla, of appelmoes. Dit mag uw kind bij honger 's avonds al wel eten. De volgende middag kan uw kind eventueel al weer een boterham zonder korst proberen. Houd het de tweede dag nog bij koud en lauw voedsel. Als uw kind de eerste dagen niet zo goed eet is dit niet zo erg, het drinken is echter wel belangrijk.

Tot zeven dagen na de ingreep moet uw kind het rustig aan doen. De drie daarop volgende dagen mag het geleidelijk aan weer naar school en de normale gang van zaken hervatten. Zwemmen mag pas twee weken na de ingreep.

Sommige kinderen raken door de operatie of door de gebeurtenissen daarom heen geschokt en/of angstig. Zij gedragen zich ongewoon, zijn lastig, erg aanhankelijk, of juist afwijzend, zij slapen slecht of hebben nachtmerries. Hoe beter men kinderen voorbereidt op de ingreep, hoe minder dit zal voorkomen. Het beste is om alles wat er gaat gebeuren te vertellen en hier eerlijk over te zijn. Het is helemaal niet zo vreemd als het kind door de ingreep uit zijn gewone doen raakt. Laat merken dat u daarvoor begrip heeft.

Controle

Alleen bij klachten of als er anders is besproken met de arts komt de patiënt voor controle.

Wanneer contact opnemen met het ziekenhuis?

Komt er enkele uren na de operatie of een van de volgende dagen vers (helder rood) bloed uit de neus of de mond van uw kind? Neem dan contact op met de kinderafdeling via 0513 - 685 615. Bij koorts hoger dan 38°C neemt u contact op met uw huisarts om de oorzaak te beoordelen.

Tot slot

Het kan zijn dat u ondanks de uitleg van uw arts nog vragen heeft of dat u meer informatie wilt. Aarzel dan niet contact op te nemen met uw KNO-arts en om nadere uitleg te vragen. Aan dat verzoek zal graag worden voldaan. Wij zijn bereikbaar van 08.00 tot 16.30 uur op het telefoonnummer 0513 - 685 360.

Grip op uw zorg via Mijntjongerschans

Mijntjongerschans.nl is het patiëntenportaal van ziekenhuis Tjongerschans. Dit portaal is bereikbaar voor alle patiënten die zijn ingeschreven bij Tjongerschans. Na het inloggen op www.mijntjongerschans.nl met DigiD met sms-verificatie of via de DigiD app heeft u toegang tot uw medische gegevens. U kunt hier ook afspraken maken, een vraag stellen, vragenlijsten invullen en uitslagen bekijken.

DISCLAIMER

Wij adviseren u bij uw bezoek aan de polikliniek en bij opname zo min mogelijk geld, sieraden, dure kleding en andere zaken van (emotionele) waarde mee te nemen naar het ziekenhuis. Het ziekenhuis aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade aan of verlies van dergelijke zaken.